

CHARAKTERISTIKA MATURITNÍHO PŘEDMĚTU – PROFILOVÁ ZKOUŠKA

Název maturitního předmětu:

ZEMĚPIS

Zákonné podmínky:

celková doba podle učebního plánu školního vzdělávacího programu činí po dobu vzdělávání nejméně 144 vyučovacích hodin

Doporučené podmínky:

volitelný předmět Seminář ze zeměpisu v posledním ročníku studia

Forma maturitní zkoušky: ústní zkouška

Podrobnější popis formy zkoušky:

- 26 témat, téma se losuje
- příprava 15 minut, zkoušení 15 minut
- hodnotí se znalosti, ale i schopnost vyvozovat a hledat souvislosti, využívat atlas, orientovat se na mapách a ve schématech.

Maturitní témata ze zeměpisu – šk. rok 2019/20

1. Geografická kartografie a topografie

Mapa a globus, kartografická zobrazení, měřítko mapy. Vznik a obsah map. Druhy map. Ostatní způsoby kartografického vyjadřování. Dálkový průzkum Země (DPZ), jeho využití. Geografický informační systém (GIS), jeho využití. Satelitní navigační přístroje GPSS.

2. Země jako vesmírné těleso

Vesmír a Sluneční soustava, tvar a velikost Země. Zeměpisné souřadnice. Pohyby Země a jejich důsledky. Čas a časová pásma. Kalendář. Slapové jevy. Zatmění Slunce a Měsíce.

3. Geologie

Země jako geologické těleso – historie Země, období jejího vývoje, změny polohy kontinentů. Krystalizace minerálů. Horniny a jejich dělení. Magmatický proces – vznik magmatu a jeho tuhnutí. Přírodní katastrofy, geneze georeliéfu a jeho vývoj, vliv vlastností hornin na georeliéf.

4. Litosféra

Vymezení FGS. Stavba a složení Země. Zemská kůra, členění a stavba. Litosférické desky. Mechanismus deskové tektoniky. Vznik pevnin a oceánů. Endogenní činitelé, Exogenní činitelé, sedimentační cyklus. Hypsografická křivka. Krasové jevy - Moravský kras. Morfologické typy reliéfu.

5. Atmosféra

Složení a stavba atmosféry, vertikální členění atmosféry, počasí a podnebí, základní meteorologické prvky, pochody probíhající v atmosféře, všeobecná cirkulace atmosféry, klimatografické činitelé. Podnebné pásy na Zemi a jejich charakteristika. Člověk a atmosféra.

6. Hydrosféra

Základní charakteristika hydrosféry, oběh vody ve FGS, světový oceán – charakteristika a jeho členění, moře – definice, dělení, složení a teplota, hustota a salinita mořské vody, pohyby mořské vody, oceánské proudy – vznik, charakteristika, dělení.

Vodstvo pevnin, povrchové vody – rozložení na Zemi. Hydrogeologický cyklus. Složení a pH vody. Řeky, jezera, umělé vodní nádrže, bažiny, ledovce – charakteristika. Podpovrchové

vody – charakteristika, propustnost hornin, chemické složení. Ochrana podzemních vod. Hydrosféra a člověk.

7. Pedosféra

Základní charakteristika pedosféry, složení půdy, vznik půd (půdotvorní činitelé), půdní druhy, půdní horizonty, hlavní půdní typy a jejich rozšíření na Zemi. Půda a člověk.

8. Biosféra

Charakteristika biosféry a její členění, biocenóza a ekosystém. Geobiomy – klasifikace, rozložení na Zemi. Výšková stupňovitost. Vztahy lidské společnosti k biosféře.

9. Krajina

Vymezení a základní charakteristika. Vývoj, prostředí a složky krajiny. Dělení krajiny. Stupně přeměny přírodní krajiny. Využití krajiny. Krajinná ekologie. Environmentalistika. Trvale udržitelný rozvoj. Ochrana přírody a životního prostředí. Globální ekologické problémy lidstva.

10. Socioekonomická sféra – Geografie obyvatelstva

Základní charakteristika SES, obyvatelstvo – růst počtu, skladba (podle pohlaví, věku – věková pyramida, rasová, národnostní, náboženská, ekonomická) pohyb obyvatelstva – přirozený, mechanický; rozmístění obyvatelstva na Zemi, globální problémy obyvatelstva.

11. Socioekonomická sféra - Geografie sídel

Vývoj sídel, rozdělení sídel (městská a venkovská, dočasná a trvalá), struktura měst, urbanizační proces, sídelní systémy, kulturní a politické prostředí (státní hranice, státní zřízení), hlavní světová ohniska napětí.

12. Geografie světového hospodářství I.

Charakteristika, světové hospodářské organizace, vznik a rozvoj světového hospodářství, rozmístění průmyslové výroby, klasifikace států podle stupně hospodářského vývoje, typy ekonomiky, sektorová a odvětvová struktura světové ekonomiky, průmyslová odvětví (těžební, energetický, zpracovatelský průmysl), průmyslové oblasti světa.

13. Geografie světového hospodářství II.

Charakteristika zemědělství ve světě. Lokalizační faktory rozmístění. Hlavní oblasti pěstování plodin a chovu zvířat. Světová produkce potravin. Doprava – rozmístění, charakteristika druhů dopravy. Služby – rozmístění, druhy služeb. Cestovní ruch – dělení, oblasti světa.

14. Angloamerika

Vymezení regionu, geografická charakteristika - přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství; USA, Kanada.

15. Latinská Amerika

Vymezení regionu, koloniální vývoj, geografická charakteristika - přírodní podmínky, obyvatelstvo, charakteristika regionů, hospodářství. Státy Latinské Ameriky a jejich charakteristika.

16. Afrika

Vymezení regionu, koloniální vývoj, geografická charakteristika, obyvatelstvo, náboženství, charakteristika regionů, hospodářství a problémy Afriky.

17. Austrálie + Oceánie + Antarktida

Geografická charakteristika regionů, koloniální vývoj, obyvatelstvo, hospodářství; Australský svaz, Nový Zéland.

18. **Asie**
Geografická charakteristika regionu, obyvatelstvo, náboženství, charakteristika regionů Asie, Čína, Japonsko, Indie, Izrael.
19. **Východní Evropa**
Geografická charakteristika, přírodní podmínky, historický vývoj, obyvatelstvo, hospodářství, začlenění do států EU; Ruská federace, Ukrajina, Pobaltské země.
20. **Severní a Západní Evropa**
Geografická charakteristika regionu, přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství; Francie, VB, Benelux, Skandinávie.
21. **Jižní a Jihovýchodní Evropa**
Geografická charakteristika regionu, přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství; Státy J a JV Evropy
22. **Střední Evropa**
Geografická charakteristika regionu, přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství; Německo, společné znaky Alpských zemí, Slovensko, Polsko, Maďarsko.
23. **Geografie České republiky I.**
Stručný historický, politický a ekonomický vývoj. Začlenění ČR do mezinárodních organizací. Poloha. Rozloha. Přírodní poměry – geologická stavba a vývoj, geomorfologické členění georeliéfu, vodstvo, podnebí, půdy, rostlinstvo a živočišstvo, ochrana přírody, nerostné bohatství.
24. **Geografie České republiky II.**
Socioekonomické poměry. Charakteristika obyvatelstva a sídel. Politický systém. Historický vývoj ekonomiky ČR, hospodářství, průmyslová odvětví.
25. **Geografie České republiky III.**
Struktura zemědělství státu, vývoj a současný stav zemědělství. Výrobní typy a oblasti. Pěstování plodin a oblasti chovu zvířat. Dopravní systém ČR. Druhy dopravy, jejich charakteristika. Zahraniční obchod ČR, cestovní ruch, památky (UNESCO).
26. **Kraje České republiky, Jihomoravský kraj, Tišnovsko**
Administrativní členění ČR, základní geografická charakteristika krajů, Jihomoravský kraj a Tišnovsko vymezení oblasti, přírodní poměry a zdroje, obyvatelstvo, ekonomika vymezeného regionu, školství a věda, cestovní ruch – památky přírodní a kulturní.

Projednáno v předmětové komisi dne 28. 8. 2019

Schváleno ředitelem školy dne 19. 9. 2019

PhDr. Barbora Holubová
ředitelka školy

Mgr. Lenka Drlíková
předseda PK Z